

6. FAOSTAT Download [Електронний ресурс] / Food and Agriculture Organization of the United Nations. Statistics Division. – Режим доступу : <http://faostat3.fao.org/download/Q/QL/E>.

Секція 2. Методологічні і методичні аспекти Форсайту розвитку підприємств аграрної сфери економіки.

УДК 338.48:379.83

Баланюк І. Ф.,
д.е.н., проф., завідувач кафедри обліку і аудиту
Босва Д. В.,
студентка спеціальності “Облік і Аудит” ОКР “Бакалавр”
ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаніка”
м. Івано-Франківськ

МЕТОДИКА ФОРСАЙТУ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ

З'явившись наприкінці 1980-х років, форсайт зараз став одним з основних інструментів інноваційної економіки, він являє собою складну систему методів і підходів, яка безперервно удосконалюється.

Форсайт (від англ. Foresight – “погляд у майбутнє”) – це систематична спроба зазирнути в довгострокове майбутнє науки, технології, економіки та суспільства з метою ідентифікації зон стратегічного дослідження та появи нових високих технологій, що подають надії приносити найбільші економічні та соціальні вигоди [1].

Форсайт включає в себе дії, орієнтовані на: мислення, обговорення, окреслення майбутнього. Форсайт – це сценарне прогнозування соціально-економічного розвитку: економіки, промисловості, суспільства – у 10-20 річній перспективі [2].

Форсайт відрізняється від інших методологій дослідження майбутнього наступними рисами: поєднанням раціональних (аналітичних) та

іраціональних (суб'єктних) підходів, великою вагою управлінських висновків, активною позицією суб'єктів. Мета форсайту – отримати системний й узгоджений погляд зацікавлених осіб на побудову бажаного майбутнього з урахуванням усіх доступних на сьогодні факторів впливу [3].

Методика форсайту являє собою своєрідний “круглий стіл”, учасники якого обмінюються своїм баченням перспектив розвитку в тих чи інших сферах. Вільний формат дискусії забезпечує можливість висловити різні припущення і гіпотези, а також обговорити передбачувані наслідки тих або інших подій і реакцій на них. У результаті учасники отримують загальне уявлення про перспективи розвитку і про дії в певній ситуації. Необхідність Форсайт-методу ґрунтується на таких засадах: конкуренція, що посилюється. обмеження державного фінансування, складність та підвищення ролі наукової і технологічної компетенції [4].

Проведення форсайт-дослідження передбачає дотримання послідовних етапів: виявлення сприйняття досліджуваного об'єкту в різних сферах суспільства; оцінка ринків і потреб суб'єкта; моніторинг стану досліджень і розробок; формування груп експертів; опитування експертів, обробка результатів; вибір пріоритетних напрямів розвитку; організація громадського обговорення макета форсайт-методу; затвердження і поширення результатів форсайт-методу [5].

У результаті сучасних аграрних перетворень в Україні (1990 – 2000 рр.) реорганізовано колективні сільськогосподарські підприємства у нові організаційно-правові структури. Земля, яка перебувала в довічному користуванні колективних підприємств, розділена між членами цих господарств. Сучасний аграрний сектор економіки має певні особливості функціонування: новостворені аграрні підприємства ведуть господарську діяльність в конкурентному середовищі на орендованій землі. Поряд з цим наявність в аграрному секторі землі, як третього фактора виробництва (крім праці та капіталу), залежить від природно-кліматичних умов. За такої ситуації виникає проблема забезпечувати прибуткову діяльність підприємств.

Відповідно виникає потреба пошуку або розробки суб'єктами сільського господарства методів нівелювання їх впливу на ефективність діяльності [6, с. 64].

Аграрний сектор має значний потенціал, тому від ефективності та оперативності вирішення проблем залежать подальші перспективи його розвитку. Форсайт аграрного сектору економіки України повинен бути спрямований на обґрунтований комплекс заходів щодо закріплення позитивної динаміки галузі. Протягом останнього десятиліття спостерігається запровадження технологічного переоснащення та модернізації галузей аграрного виробництва. Застосування прогресивних способів організації діяльності господарств населення, а також аграрних підприємств характерно й для сільського господарства. Використовуючи методику форсайту можна спрогнозувати вплив інноваційних технологій на розвиток аграрного сектору та виявити пріоритетні напрями його розвитку.

Отже, форсайт орієнтований на визначення можливих варіантів майбутнього та активне формування його сценаріїв. Вибір найбільш бажаних сценаріїв слід підкріпити адекватними заходами, які забезпечать найбільш сприятливий розвиток аграрного сектора.

Список використаної літератури:

1. Форсайт (прогнозування). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
2. А. В. Соколова. Что такое форсайт? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://foresight.hse.ru/whatforesight/>
3. Сценарії для українського бізнесу у 2015 році [Електронний ресурс]. – <http://hvylya.net/analytics/economics/stsenariyi-dlya-ukrayinskogo-biznesu-u-2015-rotsi.html>
4. Калюжнова Н. Я. Региональный форсайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rosnano.ru.
5. Смага О. В. Форсайт-метод та інформаційний моніторинг: подібності й відмінності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/v33/v33-2-09.pdf>

6. Баланюк С. І. Системна єдність розвитку господарств населення і сільських територій: монографія / С. І. Баланюк. – Івано-Франківськ: ЛІК, 2014.– 216 с.